

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

45 francs per jaar.
 Een blad afzonderlijk 15 centimen.
 De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 15 centimen per drukregel.
 Reclamen, vermissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEGE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.

TONGEREN, DEN 3 JANUARI.

Van alles wat.

Wij hebben verleden week aan de lezers van den Postrijder een zalig en gelukkig nieuwjaar gewenst; zal ons wensch verwezenlijkt worden? Wij hopen het doch wij vreezen van eenen vruchtlozen wensch gedaan te hebben. Het jaar begint slecht. Onze lieve Vlaamse lezers te op nieuwjaarsnacht Onze lieve Vrouwkerk te Tongeren ingebroken en heeft alles uitgestolen wat hun onder de hand viel. Zij hebben achter de deur een visietkaart neergelegd die bewijst dat het oprechte liberen zijn.

Als dat nog maar het eenigste was wat ons een kwaad vooruitzicht op het jaar 1884 gaf, daarover zou men zich kunnen troosten. Maar, ach Heere God, alles spant te samen om ons te doen vreezen dat wij een rampzalig jaar voor de hand hebben.

De landbouw gaat ten onder, en verre van te verbeteren, gaat de toestand gelijk

Muziek door den trochter, Hoe langer hoe slechter.

Om dien staat van zaken te verzachten zal men den burger en den landbouwer zware lasten op den nek leggen. De schatkist is ledig; nieuwe leening of nieuwe belastingen staan voor de deur. De politieke haat tusschen de burgers ontstoken, wordt dagelijks aangehit en vermeerderd; het gouvernement, verre van dien toestand te willen verscherpen, schijnt alles te doen wat mogelijk is om de tweedracht tusschen de burgers nog aan te steken, ten einde de lastbetalers blind te maken over hunne belangen.

Onze nationale spreuk zegt: *Kendracht maakt macht*; de geuzerij liegt alles in het werk om oorlog en woede tusschen de inwoners van het land te ontsteken.

Dat er tweederlei denkwijzen bestaan onder de menschen, dat is te verstaan. Ten alle tijden is het zoo geweest. Reeds in den tijd van Cicero zeide men: *tot capita tot sensus*, zooveel hoofden, zooveel verschillende gedachten. Maar dat is geen reden om den eenen burger te onderdrukken en den anderen alle voorrechten te geven.

De liberale aanzien de katholieken niet als tegenstanders, als menschen die van een ander gedacht zijn, maar wel als vijanden die moeten verslechterd en uitgeroeid worden. Er is in België geen strijd meer tusschen vrije burgers die van denkwijze verschillen; er bestaan slechts twee klassen van menschen, de *overwinnaars* die alles mogen en alles durven, de *overwonnenen* die in de slavernij moeten gehouden worden.

De Justitie die als een onpartijdige Godin dezen toestand moest beloften, is de slavin eener partij, die politieke diensten bewijst in plaats van onpartijdige vonnissen uit te spreken.

Is er hier of daar nog een katholiek die een openbaar ambt bekleedt, zijne onderhoorigen staar tegen hem op, en in plaats van gestraft te worden, worden zij aangemoedigd en belooft.

De deftige lieden van alle denkwijze zijn misnoegd en verlaten de politieke loopbaan.

Zal die toestand in 1884 verbeteren?

Wij wenschen van ja, wij vreezen van neen.

Da hersehende partij is besloten voort te gaan op te baan van geweld en onrecht. En in den huidige toestand kunnen wij aan de brave burgers maar twee zaken wenschen: *moed in den strijd en volharding in de zelfopoffering*. Met deze tweedougen gewapend zullen zij niet onweder doer verstoelen dat over België hangt.

Wat gaat er van komen? Ja de sap komt nit de

mouw! Zij gaan alleman soldaat maken behalve de mismaaken.

M. Frère-Orban, voorzitter van het ministerie, heeft verleden week de volgende verklaring gedaan, in name der liberale partij:

« Onze principes zijn gekend. Wij willen » geenszins de rijken vrij laten van de verplich- » ting hun vaderland te dienen. De aansaande » wet op de nationale reserve zal den dienst » opleggen aan al wie eenen remplaçant heeft » gestrijd en aan aiwie een goed nummer getrok- » ken hebbende, rijk genoeg is om op zijne » eigene kosten de wapens te dragen. Er zal » niemand anderen meer vrijgesteld worden dan » arme en kostwinnende zonen. »

Dat is de inrichting der nationale reserve, waar- » over sedert vijf jaren gesproken werd; dat is een » nieuw leger van 30,000 man dat men op de been » gaat brengen!

Alle jaren zijn er omtrent 40,000 lotelingen, waarvan er 20,000 worden gemachtigd hunne huuze lasten — grond- en personeele belastingen en patentrecht — op te slaan.

En omdat deze besluiten niet al te veel lawijt zouden maken geeft het Staatsblad zich alleenlijk de moeite niet deze bevoorrechte gemeente te noemen.

En nu, met zulke daden nemen de geuzen vrij- » metselaars zich vaderlanders.

Wij zullen u tonnen tot waar de vaderlandshief- » der geldverkwisters gaat.

Over eenige weken stierf de baron Jolly, gepensioneerde luitenant-generaal, oud lid van het voorloopig gouvernement te Brussel. Het was hij die in 1850 de verdediging van Brussel inrichtte tegen het vijandsleger.

En op de begrafenis van generaal Jolly was er niet een minister tegenwoordig!

En in den gemeenteraad van Brussel geen enkel woord over het nationaal en stedelijk verlies!

Maar toen Garibaldi stierf, tusschen de aigemeene toejuchingen van de brusselsche gemeenteraadsteden deed M. Buls het voorstel eenen brief van rouwbeklag te zenden aan de familie van den overledene!

Beziet die duizende katholieke scholen die den grond van België bedekken!

Waarom hebben wij die te daken?

Aan de krachtadige werkingen onzer geestelikh- » heid, en aan den moedigen wil van 't Belgisch » volk dat wist wat het wilde en als een man uitriep: »

Zij zullen ze niet hebben, » De schoone ziel van 't kind!

Waarom winnen de katholieken van Duitschland, zij die maar 14 miljoen in getal zijn tegen 50 mil- » lionen protestanten, waarom winnen zij grond? » Waarom zijn zij reeds zoo verre gekomen dat de » ijzeren Bismarck met al zijne macht en zijne » listen hen over 't hoofd niet meer kan zien?

Hoe hebben zij den keizer en den kanselier zoo » verre gebracht dat zij reeds de helft van de ver- » volgingswetten hebben moeten intrekken? Hoe » hebben zij den kroonprins naar Rome doen zenden » om in onderhandeling te komen met den » Paus?

Door hunnen onverschrokken wil, en door hun » moedig strijden.

Meer dan tien jaren lang strijden zij nu te mid- » den der vervolging en geen stap zijn zij achteruit, » geen punt van hunne rechten hebben zij afgestaan » geen oogenblik hebben zij gewankeld in hun ge- » loof.

Waarom zouden wij, die met 4 miljoen en zijn om » te strijden tegen eenen hoop geuzen, waarom » zouden wij moeten achteruit gaan als onze geloofs- » genooten van Duitschland gedurig r.oud winnen?

Wat zal het toekomstig jaar ons medebrengen? Zullen wij het einde zien van een ministerie dat het land zoo slecht heeft bestuurd? Hopen wij dat God ons dit geluk zal geven, maar daarvoor moeten wij weerdig zijn van dit

geluk. Niet alleenlijk moeten wij het vragen aan God maar wij moeten er voor werken.

Indien wij op onzen weg verdwaalde menschen tegenkomen die uit onwetendheid of ook al uit dommigheid gelecht zijn aan een ministerie dat de katholieken vervolgt, moeten wij ze trachten op den goeden weg te brengen, uittegende wat het bestuur is der geuzen ministers. Ziedaar de plicht van iedereen.

Toont bijvoorbeeld aan deze menschen dat het geuzen bestuur de Staatskas geleidigd heeft, door ongehoorde en bijna ongelooflijke geldverkwistingen.

Niet tevrede met zelf gedarige nieuwe lasten aan iedereen op te leggen dwingt het gouvernment, de gemeenten hem in dezen weg te volgen.

Oulangs nog verschenen in den *Moniteur* besluten waarbij 191 gemeenten gemachtigd werden hunne lasten — grond- en personeele belastingen en patentrecht — op te slaan.

En omdat deze besluiten niet al te veel lawijt zouden maken geeft het Staatsblad zich alleenlijk de moeite niet deze bevoorrechte gemeente te noemen.

En nu, met zulke daden nemen de geuzen vrij- » metselaars zich vaderlanders.

Wij zullen u tonnen tot waar de vaderlandshief- » der geldverkwisters gaat.

Over eenige weken stierf de baron Jolly, gepensioneerde luitenant-generaal, oud lid van het voorloopig gouvernement te Brussel. Het was hij die in 1850 de verdediging van Brussel inrichtte tegen het vijandsleger.

En op de begrafenis van generaal Jolly was er niet een minister tegenwoordig!

En in den gemeenteraad van Brussel geen enkel woord over het nationaal en stedelijk verlies!

Maar toen Garibaldi stierf, tusschen de aigemeene toejuchingen van de brusselsche gemeenteraadsteden deed M. Buls het voorstel eenen brief van rouwbeklag te zenden aan de familie van den overledene!

Beziet die duizende katholieke scholen die den grond van België bedekken!

Waarom hebben wij die te daken?

Aan de krachtadige werkingen onzer geestelikh- » heid, en aan den moedigen wil van 't Belgisch » volk dat wist wat het wilde en als een man uitriep: »

Zij zullen ze niet hebben, » De schoone ziel van 't kind!

Waarom winnen de katholieken van Duitschland, zij die maar 14 miljoen in getal zijn tegen 50 mil- » lionen protestanten, waarom winnen zij grond? » Waarom zijn zij reeds zoo verre gekomen dat de » ijzeren Bismarck met al zijne macht en zijne » listen hen over 't hoofd niet meer kan zien?

Hoe hebben zij den keizer en den kanselier zoo » verre gebracht dat zij reeds de helft van de ver- » volgingswetten hebben moeten intrekken? Hoe » hebben zij den kroonprins naar Rome doen zenden » om in onderhandeling te komen met den » Paus?

Door hunnen onverschrokken wil, en door hun » moedig strijden.

Meer dan tien jaren lang strijden zij nu te mid- » den der vervolging en geen stap zijn zij achteruit, » geen punt van hunne rechten hebben zij afgestaan » geen oogenblik hebben zij gewankeld in hun ge- » loof.

Waarom zouden wij, die met 4 miljoen en zijn om » te strijden tegen eenen hoop geuzen, waarom » zouden wij moeten achteruit gaan als onze geloofs- » genooten van Duitschland gedurig r.oud winnen?

Waarom zouden wij, die een zoo schitterende zegepraal behaald hebben in den schoolkamp, waarom zouden wij ons geloof of een van onze rechten moeten laten onder de voeten trappen door onze vijanden?

De fransche republiek gaat voort met zich in de wereld haatlijk te maken en zich teensmaal af te zonderen. Dit is niet alleen het geval in de politiek, dit is het geval in het maatschappelijk leven.

Zekere *ligue des patriotes* rischt de uitdrijving van al de buitenlandsche werklieden uit Frankrijk, en Creusot, het nijverheids-district, heeft aan dien eisch toegegeven: 1600 Italianen, Engelschen, Zwitsers, Duitschers en zeker ook Belgen, zijn er afgedankt.

Dwaze maatregel! De buitenlandsche werklieden zijn dikwijls de beste; dus, achteruitgang in de nijverheid. Deze zal nu daarenboven ondet het bedwang liggen van het verkleid getal werklieden, die hooger loon zullen eischen en, des noods, het werk staken; dus, ondergang van de nijverheid, die ten slotte niet meer met het buitenland zal kunnen concurreren.

De werklieden vermoeden ten slotte hun eigen bestaan.

Wat zou het zijn, indien nu de landen wier werklieden getrouwd worden, represailles namen, indien de nijverheden van de verscheidende landen ook de fransche werklieden nitdruwen?

De maatregel is anti social en alweer, eene reden te meer om dat ongelukkige Frankrijk dieper en dieper te doen vallen. Buiten zonder landgenootschap, binnen verdeeld door twist, tweedracht en allerhande dwaasheden!

Wat land wordt indenland en afgelooten hol, wat de hongriger wolven elkander verscheuren en verslinden.

De oostenrijksche gazetten brengen ons de tijding aan van een schandaal dat in de St-Janskerk van eender voorsteden van Wenen, plaats had. Een pater Jesuit preekte in die kerk en had voor tekst: « de armoede. » Meer dan 5000 werklieden woonden het sermoen bij.

Die thema stond zekere socialistien met een: zij wilden niet dat men zegde dat men de vingers van een ander mans goed moet alhouden; zij wilden niet laten zeggen dat men werken moet voor zijn brood, en begonnen dan ook te schreeuwen, te luiden en te beledigen.

De liberale gazetten, die het geval niet durven goedkeuren, trachten mettenin dien pater te beledigen en zeggen dat hij de slucht nam. Niet waar, deze bleef calm op den preekstoel tot dat men hem dwong, door het werpen van steenen, den preekstoel te verlaten.

Ziehier hoe een blad de zaak verder vertelt:

De meerderheid der aanwezigen, met wettende wat er gaande was, drong, onder luid geroep en diepen schrik, naar de kleine zijdeur. Inmiddels begonnen de werklieden in de nabijheid van den preekstoel met steenen naar den priester te werpen, *de tot nu toe kalim op zijne plaats gebleven was*. Alsnu verliet hij echter den preekstoel en snelde naar de sacristij. Een kreet van brand deed middelwijd onder de geïnvogigen grooten schrik ontstaan. Als razend stormde de menigte naar de uitgangen; vrouwen en kinderen werden omgeworpen en onder den voet getrapt, kortom, het was een toneel van de grootste verwarring. Eindelijk kwam een inspecteur van politie met een tiental manschappen van het naburige politie station voor den dag. Zij maakten de uitgangen vrij, hielpen de liggenden over de deuren en zorgden voor een goede ontbinding van het gebouw. Zeven-

komte te verlaten, heeft gelijk: Moeder is bij God, gelukkig voor altijd!

« Voorzeker! » antwoordde Jooris. « Zij heeft nooit iemand kwaad gedaan of gewond. Zij bemiddelt God en haren evenmenschen. — Wat ben ik haar dankbaar voor hare wijze raadgevingen, voor die schone en goede spreuken die zij mij leerde! Hoe wist zij ons op te wekken om altijd vromechristenen te blijven en vlijtig te zijn in het aanleeren van nuttige kennis! Zie, ik heb voor haar deze bloemenkrans gevlochten... laat mij hem op hare doolstijk leggen. »

Jacob drukte hem warm de hand.

« Goede, trouwe vriend, indien ik u niet had, hoe verlaten zou ik nu niet zijn! »

« Dat zoudt gij niet, » sprak Jooris driftig. « Het gerucht van hetgeen bij den Lindenboer voorgevallen is, is reeds in het dorp verspreid, ledereen beklagt u en neemt deel in uwe smart. »

« Zij zullen er niet lang deel moeten in nemen. Zoohaast ik deze duurzame overblijfsels aan de aarde toevetronwd heb, vertrek ik voor de tweede maal naar de nieuwe wereld en hoop er beter te varen dan de eerste. »

Jooris werd bleek.

« Gij vertrekt? Enik moet hier alleen blijven? Hebt gij dat ginder verre bloedverwanten of vrienden? »

« Er moet in Californie een broeder mijns vaders leven, » antwoordde Jacob. « Toen mijn vader zaliger gestorven was en ons niets anders achterliet dan armoede en nood, vertrok moeder met mij naar Amerika om haren zwager, die een welstellend man moet geworden zijn, te gaan zoeken. Maar wij geraakten niet verder dan New-York. Daar werd moeder ziek en moest aan vreemden de zorg overlaten van te San-Francisco Brorecht Weithal op te zoeken. God weet, is het wel ooit gedaan! In alle geval wij kregen bericht dat er ginder geen Brorecht Weithal te vinden was. »

« Al wat wij bezaten, hadden wij verteerd,

tien personen werden gewond; onder dezen bevindt zich een man, wiens beide beenen zijn gebroken. Twee der steenwerpers zijn in arrest genomen. Vermoedelijk heeft men met socialistien te doen.

Groote verontwaardiging heerscht er natuurlijk tegen deaanzitters van dit misdadig komplot, dat de vreeslijkste gevolgen had kunnen hebben. Twee boheemse werklieden, die volgens verklaring der getuigen geloften en met steenen geworpen werden zijn in beschieting genomen zullen lunnare rechtmatige straf zeker niet ontgaan. Naar de overige aanzeggens van dit schandaal wordt verleg gezocht.

De aanzeggens van het schandaal? Wel, als zoo iets hier in België plaats had, dan zou de aanlegger van het schandaal, ten tegen een, de pater Jesuit zelf zijn, en men zou straf eischen tegen hem omdat hij met steenen had doen werpen en de menschen had doen verpletten en vertrappen!

Stads- & provincie nieuws

Nieuwjaarsgiften

AAN Z. H. LEO XIII.

21 JANUARI.

Bedrag der vorige lijst	fr. 355,00
M. Vronen Aerts	100,00
Ervw heer Vandendriessche, rector der kapel van Ollbeke	20,00
Jos. Langenhof kap. in O. L. V. Kerk	10,00
Mart. Indeken id.	10,00
Aug. Halwec id.	10,00
Mej. gezusters Peters	2,00
Totaal fr.	487,00

Diefstal in O. L. V. kerk te Tongeren.

Ziehier eenigen nadere bijzonderheden over den diefstal in O. L. V. kerk begaan waover wij reeds verleden donderdag gesproken hebben.

De ontroude voorwerpen zijn de volgende:

1. Drie kolken en een cilbere in zilver.
2. Twee kolken in verguld zilver.
3. Twee zilveren ampullen met zilveren schenklid.
4. Vijf medaillen in verguld zilver, waarvan eene de wapens verbeeldt der kantons van Zwitserland.
5. Vijf schaarse kruizen in zilver, met kleine diamanten bezet.

Het al wordt geschat op een waarde van 2500 fr.

De offerblokken waren eenige dagen te voren gediend geworden en moesten aldus slechts weinig geld bezatten.

Eene zeldzame omstandigheid heeft de dieven in handen der politie van Lunk doen vallen.

In eene herberg der wijk genaamd Haut-Laven, kort bij de kerk van Lahaye onder Lunk, bevond zich een Duitser die in betaling een zilver stuk gaf, omtrent van de grootte eens vijf frankstuks. De herbergwajer weigde het stuk aan te nemen, hieruit ontstond eene woordwisseling tusschen de herbergwajer en den Frans, geïnvogde dewelke een derde persoon, die zich ook in de herberg bevond, er tusschen kwam.

Het stuk was een medaille, van den rozenkrans van onze lieve Vrouw van Tongeren. De vreemde, die kwaad vermoedens opvatte, verliet de herberg en deed de politie verwittigen.

JACOB WEITHAL

HET BOHEMERKIND

door Hermann HIRSCHFELD.

(1° VERVOLG.)

Wenzel ging slaan, maar Zilvermans hield hem tegen:

« Nu is 't genoeg, » zegde hij, « laat hem gaan. Wij duden niet dat de jongen langer gepijnigd worde. »

« Ho, ho! » riep Wenzel. « Ben ik hier baas, ja of neen? »

— Bovendien ik heb het gezworen dat ik zijne moeder voor al haar babbelen zou betalen, en ik zal mijnen eed houden. Nu heb ik eene goede gelegenheid en laat ze niet voorbij gaan. Wil ze haren jongen zien, dat ze tot hier gekropen come. Danst hij niet, hij blijft eene uur lang opgesloten. »

En eer iemand het hem beloften kon, had hij Jacob met zijne magtige hand binne het huis gesleurd. Hij duwde hem in een der benedenkamers wier vensters op den hofgaven en sloot de deur achter zich toe.

Dan liep hij bij zijne makkers terug: « Drinkt, kameraden, driekt, » riep hij, den vollen beker in de hoogte heffend.

« Laat hem vrij, Wenzel, » bad men van verheesde kanten, « gij drijft de klucht wat te ver. »

Het verschijnen van den herbergwajer onderbrak

het gesprek. « Cilia, de Zigeunervrouw, is daar zooveel gestorven, » sprak hij. « Mijn Jooris was alleen bij haar. Ik ontmoette hem toen hij radeloos bij den pastoor liep. Haar zoon, voelde hij er bij, moest ook al lang terug zijn. Treuring heeft zij op hem geroepen en is met zijnen naam op de lippen gestorven... »

Een angstkreet onderbrak hem. De gasten hoorden boven hun hoofd een gekraak, een gekletter dat ze van hunnen stoel deed opspringen. Met de kracht der vertwijfeling had Jacob de ruiten en het raam van eene venster aan stukken geslagen. Brokken hout en glas vielen in den hof, de knaap sprong er achter, bleek als een lijk.

Alles wek bevreemd achteruit, de dronkene Lindenboer zelf scheen op zijn gemak niet te zijn.

Jacob naderde tot hem en zag hem strak in de oogen: « Frans Wenzel, » zegte hij met eene bevende stem, « Frans Wenzel, door uwe schuld moest mijne moeder sterven zonder haren laatste zegen over haar kind uit te spreken. Zij stak hare armen uit naar mij en gij spottet met mijnen angst. Ik wierp mij voor uwe voeten neder, en gij hoedtet mij. Hewel, ik roep Gods toorn over uw hoofd neder, en ik zal niet rusten eer ik als heer het Lindenhof kom bewonen en gij het als bedelaar verlaat! »

Traagzaam ging hij weg. Niemand dacht er aan hem tegen te houden, zelfs Wenzel niet, dien de blik van den knaap had doen achteruit deinsen, en die maar scheen vrij te ademen toen de jongeling gansch verdwenen was.

« Zijn wij niet wel wijs dan, » vroeg hij, toen Jacob uit het zicht was, « dat wij onze vreugd door dien bengel laten stoorren? Komt, laat ons eens zingen! Wie zingt voor? »

Niemand antwoordde. Zij zaten daar allen als verlamd. Weigene minuten later begonnen zij, de eene na den andere, afscheid te nemen. En reeds voor zonneondergang hadden zij allen het Lindenhof verlaten.

Toen Wenzel achter den laatste van hen de

deur had gesloten, voelde hij zich alsof al zijne zenuwen ontpansnen waren. Terzelter tijd droog al zijn bloed naar zijn hoofd. Hij sukkelde naar zijne slaapkamer maar kon niet insluimeren. 't Was bij den morgend toen hij van vermoerens in slaap geraakte.

En dan zag hij in zijne droomen akelige beelden voor hem verschijnen... en hij hoorde weer den vloek door de arme wees tegen hem uitgesproken... Hij ontwaakte... Koud wees druipte hem van het bleeke aangezicht en verschrakt keek hij rond de kamer alsof hij zocht of Jacob er niet was...

Jacob zat ondertusschen bij moeders doodsbed. De hand der duurzame afgestorvene rustte in de zijne, gelijk zij zoo dikwijls gedaan had.

Zachtjes werd de deur geopend en op den dorpel der hut verscheen een hoog opgeschotene jongeling van rond de zestien jaar. Blonde lokken vielen hem golvend tot op de schouders; frisch was zijne kleur, vonekeld zijne blauwe oogen. Hij bleef bij den ingang staan en bezag medelijgend den indrukwekkenden groep dien hij voor zich had.

Indrukwekkend was hij, ja, die groep...

Cilia, die vroeger als rondleurster het land doorloopen en sedert enige jaren zich te Rollendorp gevestigd had, kon geene schatten achtergelaten hebben; daarvan getuigden de arme meubelen der hutende kleine koopwarevoorraad die in eenen hoek lag; en toch hadden moeder en zoon zich hier gelukkig gevoeld, menigen schoonen droom gedroomd voor de toekomst, tot dat eene heete koorts Cilia op het ziekbed neerwierp en haar op weigene dagen aan de hielde van haar kind ontrukte.

Als Jacob den jongeling gewaar werd, nam zijn leelijk aangezicht eene vriendelijke uitdrukking aan, die het waarlijk verschoonde. Dan sprak hij: « zijt gij het, Jooris? Hoe goed zijt gij, van nog te komen! Ik dierf het nauwelijks verwachten... Niet waar, de goede heer Pastoor, die mij

moeder was zwak, het ongeluk had ons over de zee achtervolgd... O, konden wij weer naar het vaderland keeren! O, zouden wij dag en nacht, Eindelijk had een brave zeekapitein in de lippen met ons en bracht ons mee naar Bremen. Van daar trokken wij 't land in als rondleursters, tot dat wij eindelijk hier aankwamen. Het wilde lukken dat juist Bartel Rosmans, de oude rondleuder van dit dorp, zijne hof zocht over te laten, daar hij in de stad ging wonen. Maar, hoe werden wij door de inwoners van Rollendorp beschimp en bespoot! En toch was ik niet ongelukkig; want de goede God liet toe dat ik in Jooris Halden eenen getrouwen vriend vond...

« Nu, ging hij voort, nu ga ik weer geheel alleen en verlaten zijn... Maar neen; ik zal mij steeds ondersteund en versterkt voelen door het gedacht, dat ik gezworen heb van mij te wreken over den man die met mij den spot dreef, terwijl mijne moeder sterven moest zonder mij de hand te drukken... Op het yskoude voorhoofd der doode heb ik die hand gelegd en nog eens beloofd en gezworen... »

« Houd op! ongelukkige! » riep Jooris, « herhaal dien eed niet, dien zij deedt toen de droefheid u overmeesterd had. Vergeven moet ge; gij zijt christen! »

Jacob schudde met het hoofd.

« Zie, » ging Jooris voort, « zie naar de wezenstrekken uwer moeder; staat er haat of wraakzucht op te lezen? Neen, maar zachtmoedigheid en vergiffenis! »

Jacob aanzag het lijk zijner moeder en twee heete tranen rolden langs zijne bleeke wangen.

« Nu, » zei Jooris, « nu van iets anders gesproken! Hoor, Jacob, naar het woord van uwen vriend: U verlaten zal ik niet! Gij gaat naar Amerika? Eh wel; ik ga mee! »

« Al wat wij bezaten, hadden wij verteerd,